

HandikappHistoriska Föreningen

Ordförande har ordet

Ny styrelse och nya tag

Så har HHF haft sitt årsmöte som traditionen bjuder i ABF:s lokaler i Stockholm. Årsmötet inleddes med en tyst minut för de som gått bort under året som exempelvis två centrala personer inom HHF:s verksamhet, Eva Björk och Barbro Carlsson. Efter inledningen valdes NHR:s förbundsordförande Lise Lidbäck till mötesordförande. Ett uppdrag som hon skötte med bravur. Årsmötet blev både trevligt och rationellt.

Återigen skedde vid årets årsmöte en rätt så omfattande personförändring samtidigt som valberedningen föreslagit en minskning av antalet ledamöter till tio personer plus ordförande. Totalt alltså 11 personer. Ordförande och kassör, Erling Södergren, valdes direkt på årsmötet. Vid det konstituerande mötet valdes sedan Claes B Olsson till vice ordförande. Beatrice Sköld Christensen kommer att arbeta med Medlemsbladet men dock inte ensam. Övriga funktioner återkommer vi till. Vid det konstituerande mötet påbörjade vi också diskussionen om övriga funktioner samt tillsatte en arbetsgrupp för översyn av Hemsidan, medlemsregistret m.m.

På eftermiddagen genomförde vi ett seminarium med titeln **"Döva/hörselskadades och synskadades historia och kulturarv"**. Tyvärr hade en av de tilltänkta medverkande fått förhinder i sista stund men kunde ersättas med Beatrice Sköld Christensen som berättade om Kronprinsessan Margaretas Arbetsinstitut. Inledningsvis fick vi en beskrivning av Kulturarvsåret inom EU av Claes G Olsson. Du kan läsa mer om seminariet och årsmötet på annan plats i Medlemsbladet. Under året ska vi ta tag i några av de projekt som vi avser att söka arvsfundsmedel för. Vår ambition är att vi ska få en av dess projekt igång under året. Utöver det planerar vi att under hösten anordna ett seminarium. Exakt under vilken rubrik får vi återkomma till men som diskussionen nu går kommer det att handla om skolans utveckling under åren för elever med funktionsnedsättning.

I mars var jag på ett angeläget seminarium som DHR anordnat i Stockholm med frågan **"Rätt att leva eller bara rätt att dö? - Om dödshjälp"**. Mycket intressanta perspektiv presenterades av en representant för SMER (Statens Medicinsk Etiska Råd) och två individaspekter, en med eget funktionshinder och en med anhörigperspektiv. Bra av DHR att ta upp ett känsligt men angeläget ämne. Kan finnas skäl att titta på den historiska aspekten av ämnet. Redan under HHF:s seminarium fick vi en presentation av Margareta Persons nya bok **"Gamla synsätt spökar än - funktionshinder genom tiderna"**. Några dagar senare var jag på ett "boksläpp" för boken. Jag har precis börjat läsa boken som också presenteras på annan plats i medlemsbladet. Det känns som mycket angeläget att vi får böcker av denna typ som både ger personliga erfarenheter av funktionshinder kopplat till personliga insikter i den politiska verkligheten. Återkommer när jag läst boken.

Nu går vi mot sommartid och ledighet och så gör också HHF även om styrelsen kommer att arbeta med vårt interna arbete. Innan vi alla tar ledigt vill jag att var och en kontrollerar om du betalt medlemsavgiften till HHF. Om så inte är fallet så vill jag att du gör det snarast. Med detta vill jag önska dig och alla som läser detta en riktig skön och behaglig sommar så ses och hörs vi igen efter sommaren.

Jan-Peter Strömgren
Ordförande

Årsmötet 2018

Vid HHF:s årsmöte den 20 april omvaldes ordföranden Jan-Peter Strömgren på ett år. Tre nya ledamöter valdes också in i styrelsen. Nya ledamöter i styrelsen är Emil Erdtman, Karin Månsson och Christer Degsell, Erdtman och Månsson på två år och Degsell på ett år. Avgick gjorde Gunilla Stenberg Stuckey, Lilian Ebadi Lindqvist och Roland Peterson. Gunilla Stenberg Stuckey har varit med sedan föreningen grundades för drygt tretti år sedan. Även Solveig Johansson Grip avgick, vilket innebär att medlemsbladet fått en ny redaktion. Roland Peterson avgick visserligen som ledamot men valdes nu till revisor. Med sorg i hjärtat minns vi ledamoten Eva Björk som avled den 13 december 2017. En tyst minut hölls för henne och andra avlidna medlemmar.

Claes G Olsson Kvarstår i styrelsen som vice ordföranden. Erling Södergren omvaldes som kassör. Denna gång på två år. I styrelsen ingår också ledamöterna Diana Chafik, Beatrice Christensen Sköld, Lars Hagström, Gunnar Sandström och Judith Timoney. Till valberedning omvaldes Karin Westlund (sammankallande), Birgitta Andersson och Viviann Emanuelsson. Ordförande vid årsmötet var Lise Lidbäck, ordförande i Neuroförbundet.

HHF fyllde 30 år 2017 och firade jubileet med ett välbesök seminarium på Ersta i Stockholm.

Det blir intressanta seminarier, fortsatt utveckling av föreningens webbplats och satsningar på samarbete med musei- och forskarvärlden och med funktionshinderrörelsen.

Nya i styrelsen

Emil Erdtman. Jag har studerat religionsvetenskap, antropologi, journalistik och pedagogik. Har jobbat med flera projekt inom Funktionshinderrörelsen - och på en FOU-enhet i Stockholms läns landsting. Nu är jag projektledare för Med lagen som verktyg på Independent Living Institute, ett projekt som går ut på att höja kompetensen om de juridiska verktyg människor med funktionsnedsättningar och deras organisationer har för att tillvarata och utkräva sina mänskliga rättigheter Jag har tidigare arbetat med HHF:s intervjuprojekt och med HAIKU-projektet.

Karin Månsson. 1980 började jag på Synskadades Riksförbund och i sommar pensioneras jag från Neuroförbundet. Tillgänglighet i olika former har varit den röda tråden i mitt arbete. Jag är utbildad arkitekt. De senaste åren har jag mest jobbat med vårdfrågor. Jag tycker att det är viktigt att lära av historien för att ta rätt steg framåt. Jag ser verkligen fram emot att bli delaktig i föreningens arbete.

Christer Degsell (född 1946). Kom i kontakt med funktionshinderrörelsen 1970 efter att vårt äldsta barn befunnits vara döv. Beskedet ledde till förnyade studier och yrkesmässig omorientering. Sedan mitten av 1970-talet har jag varit verksam i olika funktioner kring utbildning av döva, hörselskadade och svårt rörelsehindrade. Jag var sakkunnig i utredningen om teckenspråksutbildning för föräldrar till döva barn (1996, i bemötandeutredningen (1999), i lönebidragsutredningen (2003) samt huvudsekreterare i utredningen om översyn av teckenspråkens ställning (2006).

Välbesökt seminarium om kulturarv

Årsmötet följdes traditionsenligt av ett seminarium på eftermiddagen den 20 april var temat vårt kulturarv. Claes G Olsson inledde med en viktig fråga: Hur bevarar vi dokument, berättelser och föremål?

Europeiska unionen har utlyst 2018 till Europeiska kulturarvsåret vilket påminner oss att det är viktigt att synliggöra de historiska villkoren för personer med funktionsnedsättning. Många föreningar arbetar med att samla in och bevara funktionshinderhistoria och sprida kunskapen. Handikapphistoriska föreningen vill lyfta fram olika perspektiv hur dokument, minnen och föremål har samlats in och bevaras i föreningarna. Ett 50-tal personer kom för att lyssna på anföranden av följande personer:

- Hundra år med KMA, Beatrice Christensen Sköld, Fil dr (se vidare under Nya böcker).
- Synskadades museum, Anna Hallsten, kurator (se fördraget här nedan)
- Bo Andersson, skribent

Beatrice Christensen Sköld berättade om sin bok om Kronprinsessan Margaretas Arbetsnämnd för synskadade, som hon skrivit med anledning av nämndens 100 årsjubileum 2017 (se också notis under Nya Böcker). Nämnden kom till strax efter första världskriget då nöden var stor, särskilt bland de synskadade. Ett nätverk byggdes upp i varje län med syfte att förbättra den gravt synskadades levnadsvillkor. dag går hälften av KMAs årliga avkastning till ögonforskning.

Bo Andersson utgick i sitt föredrag om från ett längre historiskt perspektiv. Han kallade det ekot från en värld som aldrig tystnar. Han började med den östromerska kejsaren Justinianus (482-565) lagstiftning där döva gas samma rättigheter som andra romerska medborgare. Andersson tog ett uttalande av den belgiske Nobelpristagaren i litteratur, Maurice Maeterlinck (1862-1949) "hellre död än blind", som en klart motsatt attityd till den som rådde på 500-talet e.Kr. Han ser att 1900-talets strävan mot jämlikhet går Maeterlincks väg. Moderator var HHF:s ordförande Jan-Peter Strömgren och seminariet genomfördes i samarbete med ABF Stockholm.

Anna Wallsten: Synskadades museum

Vid årsmötets seminarium presenterade kurator Anna Wallsten Synskadades Museum där hon också är verksamhetsansvarig.

Det är ett litet specialmuseum som har Synskadades riksförbund som huvudman. Vi håller till i källaren på SRF-huset i Enskede i Sthlm. Som enda svenska handikapporganisation har SRF gjort en stor satsning på sin historia. Även om museet är litet satsas det ändå en hel del på dokumentation och spridande av organisationens historia, och inte minst på synskadades historia i stort. Det är, som nog alla här vet, viktigt att ha kunskap om sin historia.

Av historien kan vi lära oss mycket; varför har det blivit som det har blivit? Vilka misstag har vi gjort? Vilka framgångar har vi haft? Det är också så att det som hände igår lägger grunden för det som sker i morgon. Föreningen vill alltså vårda sin historia, men inte leva i den.

Museets historia börjar i början av 1980-talet då ett litet antal synskadehistoriskt intresserade bildade en spontan ideell arbetsgrupp med huvudsyfte att tillvarata och dokumentera synskadades historia. Gruppen bestod dels av äldre medlemmar i SRF, dels av f.d. anställda. Arbetsgruppen inordnades så småningom i SRF-organisationen under namnet SRFs arbetsgrupp för historisk dokumentation (HIDO) – fortfarande på ideell basis. Ganska tidigt föddes tanken på ett museum. Turerna kring möjligheterna att bygga upp ett museum, och var det i såfall skulle ligga var många under åren.

Den 16 juni 1994 gav så förbundsstyrelsen klartecken till tanken, med vissa ekonomiska gränser – och arbetet inleddes. Museet byggdes upp på 400 kvm i lokaler som tillhört företaget BLIFA, som var ett kemisk-tekniskt företag som tillhört synskadeorganisationerna för att ge synskadade arbete.

Vid museet mötte en funktionshindrad guide och besökaren fick inblick i synskadades villkor. Basutställningen speglade synskadades villkor i samhälle och arbetsliv. Här fanns olika stationer som berättade synskadades historia från 1800-talet fram till samtiden, där informationen gick att få på stor stil, punktskrift och ljud. Föremålen var placerade så att de kunde och fick vidröras – också av personer i rullstol. Utställningen omfattade även en komplett borstbinderiverkstad. Det fanns också ett dokumentations- och forskningsrum "Minnenas rum". I museet var också en seende allmänhet välkommen. Med tanke på det fanns ett mörklagt

”Sinnenas rum”. Den erfarenheten vi fick under dessa år visar att det finns ett stort behov hos allmänheten, skolor och vissa yrkesgrupper att förstå mer kring funktionshinder och bemötande.

Mellan 1997 och 2006 fungerade museet i praktiken som referensmuseum för tillgänglighet och hade kontakter och studiebesök från museer i hela landet rörande tillgänglighetsfrågor. Uppbyggnaden av föremålssamlingen, arkivet och den tillgängliga utställningsdelen finansierades genom bl.a. ekonomiska insatser från SRF, sponsorstöd från närstående företag samt anslag från Allmänna arvsfonden. Och såklart en stor del ideellt arbete.

2006 hade Synskadades Riksförbund inte längre möjlighet att ensam bära kostnaderna för utställningslokalerna och inga bidrag gick att få, därför revs utställningarna och endast lokaler för arkiv och föremålssamling kunde behållas. Idag finns en mindre utställning i föremålsmagasinet med begränsad visningsverksamhet. Ett skolmuseum fanns också 1997–2005 vid Tomtebodaskolans Resurscenter i Stockholm.

De pedagogiska Tomtebodasamlingarna finns idag på Synskadades Museum. Museet förvaltar synskadades kulturarv och serverar allmänheten och även andra museer med fakta. Museet har också varit och är en del av museinätverket SAMDOK som idag har ändrat form och heter Nätverk för Samtidsdokumentation. Vi har också medverkat i projektet FOKUS, där nätverket arbetar aktivt med att öka funktionshindermedvetenheten i museernas verksamhet.

Idag arbetar museet med alternativa sätt att föra ut kunskap kring kulturarvet. Med begränsade resurser, ägnar vi oss mycket åt samtidsdokumentation, och försöker bredda perspektiven i de berättelser vi samlar. Vi har förutom föremålsmagasin ett omfattande arkiv, där jag också är arkivarie. Vi håller också på och bygger upp ett litet referensbibliotek. Vi jobbar aktivt med att bredda de perspektiv som finns representerade i våra samlingar. Det finns planer på projekt där livshistorier från exempelvis synskadade samer och synskadade HBTQI-personer samlas in.

Eftersom vi är så små gäller det att ha bra personer runt sig. Vid Synskadades Museum har vi samlat museivänner i en Museigrupp. Dessa personer har varit/är mycket kunniga inom olika områden av synskadades historia. De bidrar med sitt engagemang och sina kunskaper till museets verksamhet. Gruppen sammanträder med olika

regelbundenhet beroende på museets situation och behov. Den är en viktig resurs för museet och har många gånger tagit egna initiativ till insamling av faktauppgifter som sedan tillförts oss. Ibland har medlemmar också hjälpt till med specifika uppgifter i museet relaterade till deras intressen och kompetens. Exempel på arbete som museivännerna kan ha hjälpt till med är: faktaframtagning till museet, svara på faktafrågor från allmänheten, göra guidade visningar av samlingarna, ordna referensbibliotek, hjälpa vid gallring i samlingarna. Vid en del av dessa arbetsuppgifter har viss ersättning utgått från museet.

En person som, precis som jag, verkligen såg fram emot att bli en del av gruppen var Eva Björk – och det är en stor förlust för oss att hon tyvärr inte finns med längre.

Det finns nu diskussioner om att satsa mer på museet. Föreningen har ett stort historiskt intresse, något som inte minst visade sig på kongressen 2014, då en motion om att värna historien röstades igenom med stor enighet. Nästa år firar föreningen 130 år, och det kommer såklart att firas stort.

Kanslichef Ulrika Norelius-Centervik säger: *Synskadades museum är otroligt viktigt för SRF. Det ger oss en unik möjlighet att kunna blicka tillbaka på synskadades historia. En historia som annars skulle försvinna i skymundan. Vi får också ofta frågor från forskare där vi kan vara till hjälp och sprida upplysning. I framtiden hoppas vi kunna utveckla museet så att besöksverksamheten kan utökas. Något som vi också är övertygade om skulle gagna förståelsen för synskadades livsvillkor både förr och nu. På vårt museum får besökarna röra vid och pröva allt, vilket ju inte är fallet på alla museer.*

Slutligen. Man kan kanske ställa sig frågan om det skall vara nödvändigt med ett sånt här museum. Är det ett särintresse – eller ska det vara en naturlig del av det allmänna minnet? Borde inte de statliga och kommunala museerna se till att även synskadades historia skildras? Jag skulle vilja säga att det ena inte bör utesluta det andra. Jag skulle också tro att sådana små specialmuseer som vårt är en förutsättning för att vanliga museer skall ha någonstans att vända sig för att få reda på fakta.

Nya Böcker

Hundra år med KMA - Beatrice Christensen Sköld.

Tre Böcker Förlag AB
ISBN: 978 -91-7029-771-7

Kronprinsessan Margaretas Arbetsnämnd för synskadade (KMA) grundades år 1917 av dåvarande De Blindas Förening, idag kallad Synskadades Riksförbund (SRF). Nu har nämndens jubileumsskrift kommit ut. Den har titeln *Hundra år med KMA* och är skriven av fil. dr Beatrice Christensen Sköld.

Nämnden fick sitt namn efter den engelskfödda Kronprinsessan Margareta (1881-1920) som också var dess hedersordförande. Hon byggde upp ett rikstäckande nätverk av länsföreningar som fick landshövdingarnas fruar som ledare. Syftet med föreningarna var att hjälpa synskadade till självhjälp genom ekonomiska bidrag till utbildning och egna företag.

KMA har gått i bräschen för att skapa ett samhälle där synskadade har samma rättigheter som övriga medborgare. Boken är rikt illustrerad och beskriver nämndens utveckling från en stödorganisation för enskilda blinda till en stiftelse där hälften av avkastningen går till ögonforskning och den andra hälften går till föreningsstöd och utbildning av enskilda synskadade. Flera av de verksamheter KMA initierat har tagits över av samhälle.

Kronprinsessan Margaretas barnbarn, Prinsessan Christina Fru Magnusson är sedan 1974 KMAs hedersordförande.

Boken i svartskrift är gratis och finns också som talbok och i punktskrift. Svartskriften kan beställas hos Helene Prastofor, tel. 08-410 184 46 eller helene.prastofor@irisforvaltning.se

Gamla synsätt spökar än – funktionshinder genom tiderna - Margareta Persson.

Instant Book

ISBN 978-91-86939-99-1

Margareta Persson har i boken Gamla Synsätt spökar än – funktionshinder genom tiderna (Instant Book 2018) gjort en översikt av Sveriges handikapphistoria. I inledningen säger Persson att det främst är hennes mamma som var polioskadad som inspirerat henne till att skriva boken. Boken är ett viktigt debattinlägg.

Persson beskriver om en osynlig del av vår historia, den om hur människor med funktionsnedsättningar betraktats och behandlats genom tiderna. Hon ställer frågan som allas lika värde verkligen är giltig i vår tid. Hon visar också hur folkhemstidens inlåsning av människor ledde till att tjänsten personliga assistenter. En reform som i dag ifrågasätts av politiker. Hon beskriver också hur sent personer med funktionsnedsättning kom att omfattas av mänskliga rättigheter som skola och rösträtt.

Persson ställer också en mycket aktuell fråga. Vad ligger till grund för en allt mer förfinad fosterdiagnostik, är det åter frågan om att "människomaterialet skall förädlas" som blivit aktuell? Bottnar debatten om dödshjälp i en tro på att livet inte är värt att leva om inte kan klara allt själv?

Boken kan köpas från bokhandeln eller lånas på bibliotek.

Svenskt kvinnobiografiskt lexikon

På internationella kvinnodagen den 8 mars invigdes den nya kvinnobiografiska databasen www.skbl.se. I databasen kan du läsa om 1000 svenska kvinnor från medeltid till nutid. I basen finns också ett antal kvinnor som betytt mycket för funktionshinderrörelsen såsom Emanuela Carlbeck, Jeanette Berglind, Elin Hök med flera.

Du som söker en speciell kvinna kan leta eller söka i Kvinnor A-Ö. Varje artikel består av en levnadsteckning med fokus på verksamhet och betydelse samt biografiska upplysningar. Den fria sökningen, som leder till levnadsberättelserna, kan kombineras med verksamhet, organisationer, orter och nyckelord.

Det finns många kvinnor som borde finnas med i Svenskt kvinnobiografiskt lexikon men bristen på resurser har inneburit att projektledningen tvingats begränsa sig till ett urval. Det finns dock en lista över kvinnor vars biografier ännu inte finns med och den listan kan fyllas på med ytterligare förslag. Säkert finns det flera avlidna kvinnor från funktionshinderrörelsen som borde finnas med! Ta chansen och lägg till dem i listan.

Rulla cigarett – ett arbete för 1920-talets kvinnor

Text: Anna Wallsten, Synskadades museum
(Utdrag ur SRF Perspektiv)

För hundra år sedan pågick första världskriget för fullt. Det var en hård tid för synskadade hantverkare och De blindas förening ansträngde sig för att förbättra arbetsvillkoren. Med nya idéer lyckades den driftiga Elin Hök, tillsammans med kungahuset, fixa fram nya jobb inom industrin. Något som skulle visa sig vara ett stort lyft för en grupp synskadade kvinnor.

Under första världskriget (1914–1918) arbetade de flesta av Sveriges synskadade som hantverkare, men möjligheterna till import av hantverksmateriel var väldigt begränsade. De blindas förening (DBF, senare SRF) försökte hjälpa borstbindare och korgmakare med vad de kunde för att förbättra de synskadades arbetsvillkor. Men ansträngningarna var inte nog, och föreningen behövde tänka nytt.

Ett förslag från DBF var att försöka ordna en rikstäckande hjälporganisation. Alrik Lundberg, som var ordförande, fick i uppdrag att kontakta hovet för att förverkliga idén.

Vid den här tiden hade Kronprinsessan Margareta, farmor till vår kung Carl XVI Gustaf, visat intresse för att hjälpa de synskadade. I september 1917 grundades så Kronprinsessan Margaretas Arbetsnämnd för de blinda (KMA). Kronprinsessan ville ha en aktiv del i arbetet, och blev hedersordförande. Blindläraren och DBF:s sekreterare Julia af Burén blev arbetande ordförande, och även Alrik Lundberg och Elin Hök ingick i styrelsen.

Elin Hök var synskadad efter en olycka i barndomen. Hon var intellektuell och begåvad och skulle komma att bli en pionjär inom många verksamhetsområden för, kanske främst, synskadade kvinnor. I utländsk blindpress läste hon hur blinda ute i världen utbildades i tobaksindustrin. 1919 kontaktade hon det statliga bolaget Tobaksmonopolet i Stockholm för att diskutera arbetsmöjligheter för synskadade kvinnor. Hon drev på KMA att satsa pengar på initiativet, och lyckades få till en utbildning i cigarettrullning. Först höll de till på Tomtebodaskolan, men flyttade sedan till Tobaksmonopolets lokaler på Maria Bangata 4 på Södermalm.

Kvinnorna var snabba och klarade av ackordshetsen. Varje dag producerades cirka 600–700 cigaretter. De hade kollektivavtal och 14 dagars betald semester. På 1920-talet tjänade tobaksarbeterskorna 45 kronor i veckan, vilket var ett jättelyft. De hade samma lönevillkor som övriga anställda, men hade förhandlat bort den generella löneförmånen med fri tillgång till tobak mot ett tillägg på fyra öre per timme.

Också kronprins Gustaf Adolf vurmade för verksamheten. Han satte sitt namn på en produkt, med villkoret att ett öre per cigarett skulle gå till en semesterfond för de blinda arbeterskorna. 1920 avled kronprinsessan Margareta, och kronprinsen tog över hedersordförandeskapet i KMA.

De blinda cigaretrullerskorna var de sista som tillverkade cigaretter för hand. I tidningen Phosphoros går det 1927 att läsa:

”Nu för tiden ha emellertid nästan alla muntra och eldiga cigaretrullerskor ersatts av döda maskiner, vilkas sång är ett monotont buller, och ögon oljeglänsande metall. Alldeles nedlagd är dock inte cigarettillverkningen för hand. Den lever kvar fastän i mycket liten skala, som en beau rest från fordom. Här [...] ha nämligen några blinda flickor funnit sin utkomst genom att göra cigaretter efter den gamla handmetoden.”

I början av 1930-talet lades tillverkningen av handrullade cigaretter ned. Men de synskadade kvinnorna fick stanna kvar vid monopolet och istället arbeta med att kontrollera tobaksbladens kvalitet.

I en skrift utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen 1951 citeras en fru Rosa Svanberg. Hon har sedan 1926 arbetat på en avdelning på Tobaksmonopolet där blinda är anställda. Hon säger:

”Egentligen tycker jag inte att man tänker så mycket på att de äro blinda. [...] De äro ofta mer tacksamma än vi seende att kunna arbeta. Mina intryck av dem äro enbart goda och av deras blindhet ha vi andra kamrater haft ovanligt litet känning.”

Resultatet av Elin Höks initiativ var att det fanns blinda anställda vid Tobaksmonopolet ända fram till 1955. Från och med 1930-talet gjordes inga fler satsningar på arbetsmöjligheter för kvinnor inom industri. Både DBF och staten fokuserade istället på kontorsutbildningar.

HA EN SKÖN SOMMAR!

Hälsningar från Redaktionen

OBS! Adressändring

Anmäl adressändring eller ändring av e-mail till:
medlemsregistret@hhf.se

Ansvariga för medlemsblad nr 3, juni 2018

Beatrice Christensen Sköld och Diana Chafik
e-mail: medlemsbladet@hhf.se